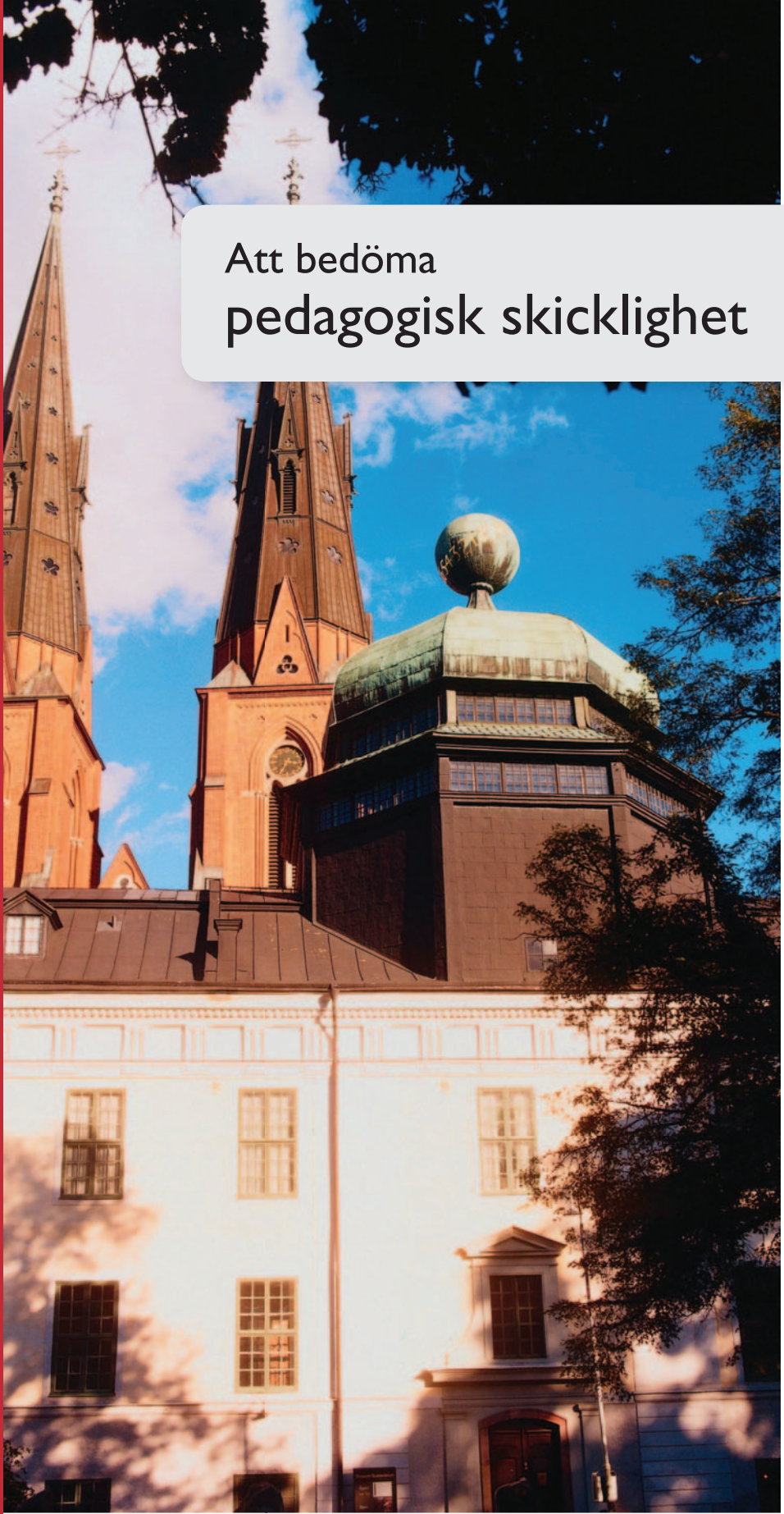

UPPSALA
UNIVERSITET

Att bedöma pedagogisk skicklighet

Hur bedömer jag pedagogisk skicklighet?

Vi blir allt fler som har anledning att ställa oss den frågan. Visad pedagogisk skicklighet är numera ett behörighetskrav vid anställning av lärare inom svensk högre utbildning. Det gör att det har blivit ännu viktigare än tidigare att bedömningar av lärares pedagogiska skicklighet sker omsorgsfullt och sakligt.

Samtidigt som behovet av ingående och kvalificerade bedömningar av pedagogisk skicklighet ökar ställer sig många tveksamma till uppgiften att göra sådana bedömningar. Hur gör man? Vad ska man gå på? Vilka bedömningsgrunder är relevanta? Vad skall man använda för kriterier? Går det överhuvudtaget att göra sakliga och rättvisande bedömningar av pedagogisk skicklighet? Och vad innebär det egentligen att ha visat pedagogisk skicklighet?

Den här skriften tar upp dessa och liknande frågeställningar. Med utgångspunkt från vad internationell forskning visat främjar studenters lärande ges förslag till bedömningskriterier samt exempel på hur kriterierna kan konkretiseras. Materialet bygger på ett projekt som genomförts vid Uppsala universitet och som presenterats i rapporten *Att bedöma pedagogisk skicklighet – går det?*

Lärares pedagogiska skicklighet bedöms i många olika sammanhang – av studenter och arbetsledning i anslutning till arbetet inom en institution eller ett program, och av sakkunniga och rekryteringsgrupper i samband med ansökan om anställning och befordran. Förutsättningarna för bedömning varierar mellan olika sammanhang, men kärnfrågan är alltid densamma: hur kan jag i den här aktuella situationen avgöra i vilken utsträckning en lärare visat pedagogisk skicklighet?

Vår förhoppning är att detta material skall kunna vara till hjälp för bedömare i skilda sammanhang. Det bör även kunna vara av intresse för den som sammanställer sina pedagogiska meriter, t.ex. i en pedagogisk meritportfölj, att ta del av de kriterier som kan komma att användas.

Regelverk

Hur kravet på visad pedagogisk skicklighet skall hanteras vid anställning och befordran av lärare inom högre utbildning regleras i

- Högskolelag (HL)
- Högskoleförordning (HF) samt
- Lokala regler och riktlinjer vid enskilda lärosäten.

Lag och förordning gäller alltid i första hand och sätter ramarna för vad som kan föreskrivas i lokala anvisningar. Vad som inom dessa ramar betonas i de lokala riktlinjerna kan variera mellan olika lärosäten. Ta därför alltid reda på vad som utöver lag och förordning gäller i det enskilda fallet!

Samma regelverk gäller vid befordran och anställning.

Dubbelt behörighetskrav

Visad pedagogisk skicklighet är liksom vetenskaplig skicklighet ett behörighetskrav för lektor och professor. För behörighet att anställas som lektor krävs dessutom pedagogisk utbildning med inriktning mot högskolan.

Behörighetskravet gäller inom vetenskaplig och pedagogisk skicklighet var för sig. Brister inom det ena området kan inte uppvägas av mycket stor skicklighet inom det andra.

Faktaruta

Behörighetskrav

Bara den som har visat vetenskaplig och pedagogisk skicklighet får anställas som professor.

(3 kap HL)

Behörig att anställas som lektor är den som har

1. avlagt doktorsexamen ...
2. genomgått högskolepedagogisk utbildning ...
3. visat pedagogisk skicklighet.

(4 kap HF)

Behörighetskraven måste vara uppfyllda inom både vetenskaplig och pedagogisk skicklighet. Mycket stor skicklighet inom ett behörighetsområde kan inte uppväga bristande skicklighet inom ett annat.

(Uppsala universitet, Riktlinjer vid anställning av lärare)

Vem är pedagogiskt sakkunnig?

Vetenskaplig och pedagogisk skicklighet skall bedömas med samma omsorg. I det ligger att bedömningen skall ske med samma grad av sakkunskap. Det kan vara aktuellt att vid sidan av ämnessakkunniga anlita särskild pedagogiskt sakkunnig. Det bör vara en person med särskild kunskap om undervisning i högre utbildning.

Faktaruta

Prövning

Lika stor omsorg skall ägnas prövningen av den pedagogiska skickligheten som prövningen av den vetenskapliga skickligheten.

(4 kap HF)

Specialsakkunniga för bedömning av pedagogisk skicklighet kan tillkallas. Denna möjlighet bör alltid övervägas för att säkerställa att sökande får den sakkunnigbedömning av sin pedagogiska skicklighet som de har rätt att förvänta sig och som krävs enligt HL och HF.

(Uppsala universitet, Riktlinjer för anställning av lärare)

Fokus på kvalitet

Vid bedömning av pedagogisk skicklighet skall fokus ligga på kvaliteten i det arbete läraren utfört. Om underlaget inte är så utformat att det medger bedömning av kvaliteten skall sökande ges möjlighet att komplettera.

Vad innebär pedagogisk skicklighet?

Målet för all pedagogisk verksamhet är ytterst att underlätta och stödja studenternas lärande. Att göra det på bästa sätt innebär att visa pedagogisk skicklighet.

Pedagogiska meriter och pedagogisk skicklighet

Stödet för studenternas lärande kan ha många former. En del ligger nära studenternas vardag och kan direkt upplevas av dem. Andra ligger längre bort, men är ändå betydelsefulla, eftersom de påverkar förutsättningarna för lärares och studenters arbete och därmed lärandet.

Undervisning, inklusive handledning och examination, framställning av studiehandledningar och läromedel, kurs- och metodutveckling, effektiva administrativa rutiner och god pedagogisk ledning samt spridning av pedagogiska erfarenheter är exempel på olika typer av pedagogiska insatser. Hit hör också vad läraren gjort för att utveckla och vidmakthålla sin pedagogiska kompetens.

De pedagogiska insatser en lärare gjort utgör tillsammans lärarens pedagogiska meriter. Det är dessa läraren redovisar som grund för en bedömning av den pedagogiska skickligheten. Den pedagogiska skickligheten har att göra med på vilket sätt läraren utfört sina pedagogiska uppgifter. Fokus vid bedömningen skall ligga på hur läraren arbetat, inte på vad läraren gjort.

Faktaruta

Meriter och skicklighet

En lärares *pedagogiska meriter* utgörs av de arbetsuppgifter av pedagogisk karaktär som läraren haft och de pedagogiska utbildningar läraren genomgått.

En lärares *pedagogiska skicklighet* har att göra med på vilket sätt läraren genomfört dessa uppgifter och vad de fått för resultat.

Det är väsentligt att vid en bedömning skilja mellan pedagogiska meriter och pedagogisk skicklighet. Omfattande pedagogiska meriter är inte i sig ett bevis för visad pedagogisk skicklighet. Det centrala vid bedömning av pedagogisk skicklighet är i vilken utsträckning läraren arbetat på ett sådant sätt att förutsättningarna för studenternas lärande främjats.

Underlag som visar skickligheten

Meriter skall redovisas på ett sådant sätt att det går att bedöma kvaliteten i det utförda arbetet. Det är sökandes ansvar att dokumentera sin kompetens på ett sätt som medger en saklig, kvalitativ bedömning. Enbart en förteckning av vad läraren gjort – en traditionell meritförteckning – är inte tillräcklig grund för bedömning av pedagogisk skicklighet.

Faktaruta

Pedagogiska meritportföljer

Pedagogiska meritportföljer

erbjuder en modell för redovisning av pedagogiska meriter på ett sådant sätt att skickligheten kan bedömas. Grundtanken är att av portföljen skall framgå inte bara *vad* läraren gjort, utan även *hur* läraren arbetar, *varför* han/hon arbetar just så och vad arbetet lett till för *resultat*. Närmare presentation av meritportföljkonceptet finns i broschyren "Skaffa dig en pedagogisk meritportfölj!"

Pedagogisk skicklighet behöver definieras

När man skall bedöma något behöver man veta både vad som karakteriserar det man skall bedöma och vilka aspekter som är viktiga att ta hänsyn till vid bedömningen. Härvidlag finns ingen skillnad mellan bedömning av vetenskaplig och pedagogisk skicklighet. Däremot saknas för bedömning av pedagogisk skicklighet den tradition och vana som finns i samband med bedömning av vetenskaplig skicklighet

Faktaruta

Bedömning av meriter

Vetenskapliga och pedagogiska meriter skall i princip bedömas på samma sätt. I båda fallen krävs en dokumentation av meriterna och en bedömning med utgångspunkt i klart definierade kriterier.

SOU 1992:1, Bilaga 2

Man möter ibland uppfattningen att det inte går att bedöma pedagogisk skicklighet, i varje fall inte på ett tillfredställande sätt. Så är det naturligtvis inte. Men för att man skall ha en gemensam och tillförlitlig utgångspunkt för bedömning behöver vad som ligger i pedagogisk skicklighet tydliggöras och formuleras.

Ett rättssäkerhetskrav

Den som blir bedömd har rätt att veta på vilka grunder bedömningen gjorts. Även av det skälet är det angeläget att tydligt ange vad man avser med pedagogisk skicklighet. En beskrivning av utgångspunkterna för en bedömning gör det också lättare att jämföra olika bedömares värderingar. Det är bra att veta om bedömningen gäller äpplen eller päron!

Tydliga kriterier

Vilka kriterier på pedagogisk skicklighet som är relevanta i en viss situation beror på vad som ligger i den uppfattning av pedagogisk skicklighet man utgår från.

Vad olika bedömare lägger in i pedagogisk skicklighet kan variera. I det enskilda fallet kan också vissa aspekter av pedagogisk skicklighet vara mer relevanta än andra. Detta påverkar naturligtvis valet av kriterier.

Man bör alltid tydligt ange vilka kriterier man använder.

Konkretisering

Kriterier på pedagogisk skicklighet är ofta ganska allmänt och abstrakt formulerade. Det blir gärna så om man vill ha ett begränsat antal kriterier som är generellt tillämpliga. Men det medför problem vid tillämpningen. Allmänt formulerade kriterier kan i regel inte användas utan att först preciseras och anknytas till den konkreta verkligheten.

Kriterier kan konkretiseras på olika sätt. Ett sätt är att ange indikatorer – exempel på handlingssätt eller resultat som visar att de är uppfyllda. Ett annat sätt är att formulera frågor som ger exempel på olika sätt att verklighetsanknyta kriteriernas innebörd.

Pedagogisk skicklighet kan beskrivas genom att formulera

- en definition
- kriterier som bygger på definitionen
- exempel på hur kriterierna kan förverkligas.

På vetenskaplig grund

Högre utbildning skall vila på vetenskaplig grund. Det gäller i lika hög grad utformningen av stödet till studenterna som det ämnesmässiga innehållet i utbildningen.

Det vetenskapliga förhållningssätt som präglar forskning skall tillämpas även i relation till undervisningsprocessen. I det ligger att vid val av t. ex. undervisningsmetod, examination och utvärdering ta hänsyn till vad forskning visat bäst främjar lärandet.

Att visa pedagogisk skicklighet innebär bland annat att sätta sig in i och tillämpa den forskningsbaserade kunskap som finns om förutsättningarna för att på bästa sätt stödja lärandet hos de studenter man möter.

Även bedömningen av pedagogisk skicklighet bör vila på vetenskaplig grund. Den uppfattning av pedagogisk skicklighet man utgår från och de kriterier man tillämpar vid bedömningen bör vara förankrade i de forskningsresultat som finns. Sakkunnig bedömning av pedagogisk skicklighet innebär att man vid bedömningen tar hänsyn till både beprövad erfarenhet och forskningsbaserad kunskap om vad som påverkar studenters lärande.

Det finns forskning om ...

- vad som karakteriserar en vetenskapligt baserad undervisning
- vad som bäst främjar studenters lärande
- för- och nackdelar med olika undervisningsmetoder
- hur examinationen påverkar hur man lär och vad man lär sig

... och många andra pedagogiska frågor.

Referenslistan ger lästips!

En forskningsbaserad definition

Internationella studier lyfter fram tre aspekter av betydelse för pedagogisk skicklighet. Det handlar om

- sådant som en pedagogiskt skicklig lärare gör (förmågor av olika slag)
- olika slags bakomliggande kunskaper som lärare behöver för att kunna handla på bästa sätt
- förhållningssätt och grundvärderingar som läraren utgår från och tillämpar.

Hur läraren handlar och vilka konsekvenser det får är den direkt synliga delen av pedagogisk skicklighet.

Kunskaper och förhållningssätt är bakomliggande faktorer som bestämmer och formar handlandet.

För att upprätthålla pedagogisk skicklighet krävs att kunskaperna kontinuerligt uppdateras och kompetensen utvecklas.

Samverkan med andra, inom och utom utbildningen är ett sätt att både visa och utveckla pedagogisk kompetens.

God pedagogisk ledning och effektiv administration bidrar också till att främja förutsättningarna för studenternas lärande.

En bedömning av pedagogisk skicklighet bör beakta samtliga dessa aspekter på den pedagogiska skickligheten.

Kriterier

De elva kriterier som presenteras här gäller enligt beslut av rektor 2003-06-24 vid ansökan om anställning och befordran vid Uppsala universitet. De utgår från forskning om undervisning inom högre utbildning och har formulerats i samråd med lärare från olika vetenskapsområden.

Förhållningssätt

Lärarens förhållningssätt är betydelsefullt i två avseenden.

- Det gäller dels sättet att förhålla sig till studenterna och lägga upp undervisningen. Att tillämpa det förhållningssätt som bäst främjar studenternas lärande kan ses som själva grundstenen i den pedagogiska skickligheten.
- Även ett allmänt vetenskapligt förhållningssätt till undervisningen är av betydelse. I det ligger att tillämpa samma slags tänkande i relation till sin undervisning som man gör inom sin forskning.

1. Ett förhållningssätt som främjar lärande

Kan t. ex. visa sig genom att läraren

- Arbetar utifrån en medveten pedagogisk grundsyn
- Har en klar uppfattning om lärarens respektive studenternas roll och ansvar
- Klargör sina utgångspunkter för studenterna
- Eftersträvar god kontakt med alla studenter
- Skapar ett gott undervisningsklimat
- Tar reda på studenternas förutsättningar och förkunskaper
- Utgår från studenterna vid planering och undervisning
- Hjälper studenterna att utveckla goda studievanor
- Aktiverar till egen inläring
- Lyssnar på studenternas synpunkter

Viktiga delar i en pedagogisk grundsyn är

- Hur man ser på kunskap
Vad ser jag som viktig kunskap i de sammanhang där jag undervisar och hur vill jag att studenterna skall se på kunskap i mitt ämne? Hur arbetar jag för att åstadkomma det?
- Hur man uppfattar lärande
Vad underlättar respektive hindrar lärandet? Hur påverkar det min undervisning? Vad vet jag om olika lärstilar och hur tillämpar jag den kunskapen i undervisningen?
- Hur man ser på relationen lärare - student
Vem har ansvar för vad? Vad kan studenten förvänta sig av läraren respektive läraren förvänta sig av studenten? Hur samverkar jag med studenterna för att forma relationen så att den främjar studenternas lärande?
- Vad man vill åstadkomma med sin undervisning
Vad har jag för mål? Vad tycker jag är viktigt? Hur gör jag?

2. Vetenskaplig förankring och vetenskapligt förhållningssätt

Visar sig genom att läraren

- Planerar sin undervisning utifrån vad pedagogisk forskning visat främjar lärande
- Anknyter i sin undervisning till aktuella forskningsresultat inom ämnesområdet
- Har ett reflekterande och kritiskt förhållningssätt
- Eftersträvar ett reflekterande förhållningssätt hos studenterna

Kunskaper

Som grund för visad pedagogisk skicklighet behöver läraren kunskap inom fyra områden:

- Om ämnet och utbildningens innehåll i övrigt
- Om hur studenter lär (allmänt och inom det aktuella ämnesområdet)
- Om undervisningsprocess, undervisningsmetoder och examination
- Om utbildningsmål och utbildningsorganisation

3. Breda och aktuella ämneskunskaper

Innebär att läraren

- Har goda kunskaper inom ämnet
- Uppdaterar kunskaperna kontinuerligt
- Följer forskningsutvecklingen inom ämnet, t.ex. i tidskrifter och/eller vid konferenser

4. Kunskap om hur studenter lär

Kan t. ex framgå av att läraren

- Har goda kunskaper om hur inläring går till och vad som främjar lärande och kritisk reflektion
- Känner till och tar hänsyn till olika lärstilar
- Tar del av ämnesdidaktisk forskning om hur studenter lär i det egna ämnet
- Fortlöpande utvecklar sin kunskap t.ex. genom pedagogisk fortbildning eller pedagogiska konferenser

5. Kunskap om undervisning

Kan framgå av att läraren

- Är välorienterad om olika undervisningsmetoder, deras förutsättningar och konsekvenser
- Är insatt i undervisningsprocessens olika delar
- Har erfarenhet av olika sätt att utforma undervisningen
- Är insatt i olika examinations- och utvärderingsmetoder
- Utvecklar sin kunskap t.ex. genom pedagogisk fortbildning eller att delta i pedagogiska konferenser.

6. Medvetenhet om mål och ramar

Innebär att läraren

- Känner till de övergripande målen för högre utbildning
- Utformar sin undervisning i enlighet med de övergripande målen
- Är förtrogen med den verklighet man utbildar för, t.ex. vid yrkesutbildningar
- Är förtrogen med kurs- och programbeskrivningar
- Kontrollerar att målen i kurs- och programbeskrivningar nås
- Anpassar innehåll och undervisningsmetoder efter givna resurser och aktuell situation
- Diskuterar mål och ramar med studenterna.

Tillämpning

Att visa pedagogisk skicklighet innebär att regelmässigt använda sitt kunnande och *tillämpa* förvärvade insikter och färdigheter. I det ligger att utifrån en helhetssyn på utbildningssituationen integrera olika aspekter och anpassa undervisningen till den rådande situationen.

Just *regelmässigheten* är en viktig aspekt. Att göra en strålande insats en gång, t.ex. i samband med ett lärarprov, kräver inte samma skicklighet som att kontinuerligt i kurs efter kurs med omsorg och engagemang utforma undervisningen för att på bästa sätt stödja studenternas lärande.

7. Helhetssyn

Kommer till uttryck genom att läraren

- Tar reda på vilka delar som ingår i den kurs/det program där man undervisar
- Förklarar för studenterna hur den egna delen kommer in i helheten
- Eftersträvar samverkan mellan kursavsnitt och lärare
- Anpassar undervisningen efter de ramar som gäller

8. Undervisningsskicklighet

Kan t. ex. visa sig genom att läraren

- Behärskar olika undervisningsmetoder
- Anpassar metoderna efter studenternas behov
- Strukturerar stoffet på ett för studenterna lämpligt sätt
- Ger tydlig information i god tid
- Ger snabb feedback
- Ger överblick över kurs- och lektionsinnehåll
- Använder olika examinationsmetoder
- Utvecklar undervisningsmaterial eller skriver läromedel
- Samarbetar väl med lärarkollegor och administrativ personal
- Är uppskattad som lärare

Att studenterna når goda resultat kan också vara ett resultat av god undervisning!

Egen utveckling

Pedagogisk skicklighet utmärks av en vilja att kontinuerligt utveckla och uppdatera kunskaper och färdigheter, liksom att lära av såväl goda som dåliga erfarenheter. Ett reflekterande förhållningssätt till den egna praktiken är en grundförutsättning.

9. Strävan efter kontinuerlig förbättring

Kan visa sig genom att läraren

- Reflekterar över sin verksamhet och granskar den kritiskt
- Använder kursvärderingar på ett meningsfullt sätt
- Diskuterar sin undervisning med andra
- Utvecklar kurser och undervisning
- Använder studenternas synpunkter för att utveckla undervisningen
- Bedriver pedagogiskt utvecklingsarbete
- Skriver om undervisning och utbildning i pedagogiska tidskrifter
- Informerar om pedagogiska erfarenheter på konferenser och dyl.

Ledning, administration och samverkan

Pedagogisk skicklighet kan även visas genom att på andra sätt än i direkt anslutning till planering, genomförande och utvärdering av undervisning skapa goda förutsättningar för studenters lärande. Att leda och organisera pedagogisk verksamhet är ett exempel på det. Samverkan med andra inom och utom högre utbildning är ett annat.

10. God lednings- och organisationsförmåga

Kan visas genom att läraren tar på sig ledningsuppgifter och genomför dem med gott resultat och därvid t. ex.

- Befrämjar samverkan och allas delaktighet
- Eftersträvar tydlig information och effektiv kommunikation
- Befrämjar pedagogisk utveckling och pedagogisk diskussion
- Är en uppskattad pedagogisk ledare

11. Samverkan med andra och kontakter utåt

Kan innebära att läraren

- Följer förändringen inom gymnasieskolan och dess konsekvenser för högre utbildning
- Bidrar till lärarkollegors utveckling genom att dela med sig av kunskaper och erfarenheter
- Tar reda på vad avnämaren vill att studenterna skall kunna
- Deltar i debatt om den högre utbildningens syfte
- Medverkar i folkbildning och populärvetenskapliga sammanhang.

En alternativ formulering

Kriterier på pedagogisk skicklighet kan också formuleras som påståenden om vad som utmärker pedagogiskt skickliga lärare. Underlaget för urvalet nedan är en forskningssammanställning från 1995 av Paul Ramsden m fl. Varje påstående följs av frågor som är avsedda att hjälpa bedömaren att hitta konkreta anknytningspunkter.

Vad karakteriserar bra lärare?

1. Bra lärare ser som lärarens främsta uppgift att hjälpa studenterna att utveckla sin kunskap; de utformar sin undervisning för att på bästa sätt stödja studenternas lärande.

- Hur beskriver läraren sin pedagogiska grundsyn?
- Hur gör läraren för att ta reda på studenternas förutsättningar, t.ex. deras förkunskaper och inlärningsstil?
- Hur framgår det att läraren vid planering och genomförande av undervisning utgår från studenternas förutsättningar?
- Hur gör läraren för att hjälpa alla studenter att utveckla sin kunskap?
- Hur gör läraren för att ta reda på hur studenterna uppfattar undervisningen?

2. Bra lärare visar entusiasm för sitt ämne och en önskan att dela kunskapen med sina studenter.

- Hur gör läraren för att förmedla engagemang och intresse för ämnet och studierna till studenterna?
- På vad sätt visar sig lärarens engagemang för undervisningen?
- Hur upplever studenterna lärarens engagemang t.ex. i kurser som upprepats ett stort antal gånger?

3. Bra lärare har goda ämneskunskaper, känner till studenternas förutsättningar och är förtrogna med de allmänna pedagogiska principer som behövs för att översätta ämnets grundläggande begrepp till ett språk och en framställning som deras studenter kan förstå.

- Har läraren breda och aktuella kunskaper inom ämnesområdet? Hur gör läraren för att hålla sina ämneskunskaper aktuella?
- Hur gör läraren för att anknyta till forskning på ett för studenterna begripligt sätt?
- Är läraren orienterad om den kunskap som finns om undervisning och lärande? Vilka exempel finns på hur läraren gör för att utveckla sin kunskap inom dessa områden?
- Finns det exempel på hur läraren kombinerar sina kunskaper om pedagogiska principer och studenternas förutsättningar för att utforma undervisningen så att studenterna förstår ämnets grundläggande begrepp?
- Hur gör läraren för att ta reda på hur ämnesstoffet uppfattas av studenterna?

4. Bra lärare uppmuntrar förståelse och strävar efter att studenterna skall utveckla kritiskt tänkande, problemlösningförmåga och förmåga att angripa problem.

- Vilka exempel finns på hur läraren gör för att uppmuntra helhetssyn och förståelse?
- Hur gör läraren för att utforma undervisningen så att studenterna får hjälp att utveckla kritiskt tänkande?
- Hur gör läraren för att arbete med problem och problemlösning på ett naturligt sätt skall komma in i undervisningen?
- Hur gör läraren för att ta reda på om studenterna utvecklat förståelse och kritiskt tänkande?

5. Bra lärare visar respekt för sina studenter; de intresserar sig för både deras yrkesmässiga och personliga utveckling, uppmuntrar deras självständighet och aktiverar dem till egen inläring.

- Hur framgår det att läraren respekterar sina studenter?
- Hur gör läraren för att hjälpa studenterna utveckla ett självständigt lärande?
- På vad sätt framgår det att läraren lyssnar på studenternas synpunkter?
- Hur uppfattar studenterna lärarens förhållningssätt och stöd?

6. Bra lärare sätter upp klara mål, använder relevanta och lämpliga examinationsmetoder och ger återkoppling av hög kvalitet till sina studenter.

- Vilka mål har läraren för sin undervisning?
- Hur klargör läraren målen för studenterna?
- Hur framgår det att val av examinationsmetod relaterats till målen?
- När och hur ger läraren återkoppling till studenterna?
- Hur uppfattar studenterna lärarens återkoppling?

7. Bra lärare inser betydelsen av kontexten, och anpassar sin undervisning efter den; de vet hur de skall ändra sina undervisningsstrategier för att i olika sammanhang passa studenterna, ämnesinnehållet och inlärningsmiljön.

- Hur gör läraren för att anpassa innehåll och undervisningsmetoder efter givna ramar?
- Hur gör läraren för att utveckla studenternas insikt om betydelsen av mål och ramar?
- Finns det exempel på hur läraren i en förändrad situation anpassat sin undervisning för att bättre kunna stödja studenternas lärande?
- Hur förbereder sig läraren för att möta nya studerandekategorier?

8. Bra lärare visar mångsidighet och flexibilitet. De har bred kompetens både vad gäller att använda olika undervisningsmetoder, att undervisa på olika nivåer och att täcka varierande ämnesinnehåll.

- Vilken erfarenhet har läraren av undervisning på olika nivåer och för olika målgrupper?
- Är läraren förtrogen med olika undervisningsmetoder och undervisningsstrategier och hur de fungerar i olika sammanhang?
- Hur förhåller sig läraren till undervisning utanför det egna specialområdet?

9. Bra lärare är inställda på att utveckla undervisningen genom att samverka med andra både inom och utom det akademiska samhället.

- Hur samverkar läraren med andra – kollegor, studenter och administrativ personal?
- Hur gör läraren som kursledare för att involvera och tillvarata allas kompetens?
- Hur arbetar läraren som pedagogisk ledare?
- Hur gör läraren för att skapa dialog med det omgivande samhället?

10. Bra lärare är inriktade på att själva lära och utveckla sin kompetens. De lär t ex. genom att läsa, genom att delta i olika utvecklingsaktiviteter, genom att lyssna på sina studenter, genom att dela tankar med kollegor och genom att reflektera över vad som händer i undervisningen och vad studenterna lär.

- Vad har läraren gjort för att utveckla sin pedagogiska kompetens? Vilka exempel finns under de senaste fem åren?
- Vilka exempel finns på att läraren i undervisningen tillämpat nyförvärd pedagogisk kunskap?
- Hur utnyttjar läraren samverkan med andra för att utveckla sin kompetens?
- Hur framgår det att läraren reflekterar över vad som händer i undervisningen och vad studenterna lär?
- På vad sätt delger läraren andra sina erfarenheter?

Innehåll och text: UPI, Uppsala universitet
Omslagsbild: Alex Giacomini
Grafisk produktion: Ord och Vetande/Matador

Rapporten är utgiven av
och kan beställas från:
Enheten för utveckling av
pedagogik och interaktivt
lärande, (UPI).
Uppsala universitet
Box 256
751 05 Uppsala